

כה:

עין משפט
גון מצוה

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

מסורת הש"ס

אבן טוען מפרש בירושלמי כשם שהאבן אינה יכולה לימחות
 כך אין יכולים להתפלל על רוב טובה: שם דמיהן.
 לקמן יגבי עסקא דרב ספרא אפרס בעיה: עד כאן לא פליגי
 אלא בשתמש בהן. לאו דוקא נשתמש דאם נשתמש לר"ע נמי
 חייב בחטריון כיון דלדידיה אסור
 להשתמש א"כ הו' שולח יד נפקדון
 ואפילו החזיר אין נכך כלום דהא
 ר"ע סבר נפקד המפקד (לקמן דף
 מגו) דבעינן דעת בעלים אלא ודאי
 נשתמש לאו דוקא כדפרישית אלא
 נשכר שמוט שמוטר להשתמש קאמר
 דלרבי טרפון דאית ליה דמותר
 להשתמש חייב בחטריון דנהוילא
 הגאה דאי מתרמי ליה וינעא שקיל
 ליה חזין צהי הו' עליהו שומר שכר
 ולר"ע דאסור להשתמש בהן פטור
 אלא אם לא היה מותר להשתמש היה
 פטור לכ"ע והיינו ככרזה:
 והו'

אבן טוען היתה בירושלים כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם וכל
 מי שמוצא אבידה נפנה לשם זה עומד ומכריז וזה עומד ונותן סימנין
 ונוטלה וזו היא ששנינו יצאו וראו אם נמחת אבן הטוען: מתני' אמר
 את האבידה ולא אמר סימניה לא יתן לו יהרמאי אע"פ שאמר סימניה
 לא יתן לו שנאמר ועד דרוש אחיך אותו עד שתדרוש את אחיך אם
 רמאי הוא אם אינו רמאי: גמ' אתמר רב יהודה אמר אבידתא מכריז
 ור"נ אמר גלימא מכריז רב יהודה אמר אבידתא מכריז דאי אמרת גלימא
 מכריז חיישין לרמאי ר"נ אמר גלימא מכריז לרמאי לא חיישין דא"כ
 אין לדבר סוף תנן אמר את האבידה ולא אמר את סימניה ה"ז לא יתן
 לו אי אמרת בשלמא אבידתא מכריז הא קמ"ל אע"ג דאמר גלימא כי
 לא אמר סימנין לא מהדרין ליה אלא אי אמרת גלימא מכריז אמר
 איהו גלימא ואמר איהו גלימא צריכא למימר כי לא אמר סימנין לא
 מהדרין ליה אמר רב ספרא לעולם גלימא מכריז אמר איהו גלימא
 ואמר איהו סימנין ומאי לא אמר את סימניה י"א אמר סימנין מובהקין
 דידה: והרמאי אע"פ שאמר את סימניה ה"ז לא יתן לו: ת"ר בראשונה
 כל מי שאבדה לו אבידה היה נותן סימנין ונוטלה משרבו הרמאין
 והתקיניו שיהו אומרים לו צא והבא עדים דלאו רמאי את וטול כי הא
 דאברה דרב פפא אירכס ליה חמרא ואשכחיה אתא לקמיה דרבה בר
 רב הונא אמר ליה זיל אייתי סהדי דלאו רמאי את וטול אייתי
 סהדי אמר להו דעיתון ביה דרמאי הוא אמרו ליה אין אמר להו אנא
 רמאה אנא אמרו ליה אנן לאו רמאי את קאמרין אמר רבה בר רב
 הונא המסתברא לא מייתי איניש חוכתא לנפשיה: מתני' כ"ל דבר
 שעושה ואוכל יעשה ויאכל ודבר שאין עושה ואוכל ימכר שנאמר
 יהושבותו לו ראה היאך תשיבנו לו מה יהא בדמים ר"מ אומר ישתמש
 בהן לפיכך אם אבדו צריכין באחריות ר"ע אומר לא ישתמש בהן לפיכך
 אם אבדו אין חייב באחריות: גמ' ולעולם אמר רב נחמן י"אמר שמואל
 עד י"ב חדש תניא נמי הכי כ"ל דבר שעושה ואוכל כגון פרה וחמור
 מטפל בהן עד י"ב חדש מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן ועגלים וסייחין
 מטפל בהן שלשה חדשים מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן אווזין ותרנגולין
 מטפל בהם שלשים יום מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן אמר רב נחמן בר יצחק
 תניא נמי הכי ותרנגולת ובהמה גסה מטפל בהן שנים עשר חדש מכאן ואילך שם דמיהן
 ומניחן עגלים וסייחין מטפל בהן ל' יום מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן וכל דבר
 שטיפולו מרובה משכרו מטפל בהן שלשה ימים מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן קשיא עגלים וסייחין
 אעגלים וסייחין אווזין ותרנגולין עגלים וסייחין אעגלים וסייחין לא קשיא דהא דרעיא
 והא דפטומא אווזין ותרנגולין אווזין ותרנגולין נמי לא קשיא דברברי הא בוטריה ושאינו
 עושה ואוכל: תנו רבנן והשבותו לו ראה היאך תשיבנו לו שלא יאכיל עגל לעגלים וסיה לסייחין
 אווא לאווין ותרנגול לתרנגולין: מה יהא בדמים רבי טרפון אומר ישתמש וכו': עד כאן לא פליגי
 אלא

אבן טוען היתה בירושלים כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם וכל
 מי שמוצא אבידה נפנה לשם זה עומד ומכריז וזה עומד ונותן סימנין
 ונוטלה וזו היא ששנינו יצאו וראו אם נמחת אבן הטוען: מתני' אמר
 את האבידה ולא אמר סימניה לא יתן לו יהרמאי אע"פ שאמר סימניה
 לא יתן לו שנאמר ועד דרוש אחיך אותו עד שתדרוש את אחיך אם
 רמאי הוא אם אינו רמאי: גמ' אתמר רב יהודה אמר אבידתא מכריז
 ור"נ אמר גלימא מכריז רב יהודה אמר אבידתא מכריז דאי אמרת גלימא
 מכריז חיישין לרמאי ר"נ אמר גלימא מכריז לרמאי לא חיישין דא"כ
 אין לדבר סוף תנן אמר את האבידה ולא אמר את סימניה ה"ז לא יתן
 לו אי אמרת בשלמא אבידתא מכריז הא קמ"ל אע"ג דאמר גלימא כי
 לא אמר סימנין לא מהדרין ליה אלא אי אמרת גלימא מכריז אמר
 איהו גלימא ואמר איהו גלימא צריכא למימר כי לא אמר סימנין לא
 מהדרין ליה אמר רב ספרא לעולם גלימא מכריז אמר איהו גלימא
 ואמר איהו סימנין ומאי לא אמר את סימניה י"א אמר סימנין מובהקין
 דידה: והרמאי אע"פ שאמר את סימניה ה"ז לא יתן לו: ת"ר בראשונה
 כל מי שאבדה לו אבידה היה נותן סימנין ונוטלה משרבו הרמאין
 והתקיניו שיהו אומרים לו צא והבא עדים דלאו רמאי את וטול כי הא
 דאברה דרב פפא אירכס ליה חמרא ואשכחיה אתא לקמיה דרבה בר
 רב הונא אמר ליה זיל אייתי סהדי דלאו רמאי את וטול אייתי
 סהדי אמר להו דעיתון ביה דרמאי הוא אמרו ליה אין אמר להו אנא
 רמאה אנא אמרו ליה אנן לאו רמאי את קאמרין אמר רבה בר רב
 הונא המסתברא לא מייתי איניש חוכתא לנפשיה: מתני' כ"ל דבר
 שעושה ואוכל יעשה ויאכל ודבר שאין עושה ואוכל ימכר שנאמר
 יהושבותו לו ראה היאך תשיבנו לו מה יהא בדמים ר"מ אומר ישתמש
 בהן לפיכך אם אבדו צריכין באחריות ר"ע אומר לא ישתמש בהן לפיכך
 אם אבדו אין חייב באחריות: גמ' ולעולם אמר רב נחמן י"אמר שמואל
 עד י"ב חדש תניא נמי הכי כ"ל דבר שעושה ואוכל כגון פרה וחמור
 מטפל בהן עד י"ב חדש מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן ועגלים וסייחין
 מטפל בהן שלשה חדשים מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן אווזין ותרנגולין
 מטפל בהם שלשים יום מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן אמר רב נחמן בר יצחק
 תניא נמי הכי ותרנגולת ובהמה גסה מטפל בהן שנים עשר חדש מכאן ואילך שם דמיהן
 ומניחן עגלים וסייחין מטפל בהן ל' יום מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן וכל דבר
 שטיפולו מרובה משכרו מטפל בהן שלשה ימים מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן קשיא עגלים וסייחין
 אעגלים וסייחין אווזין ותרנגולין עגלים וסייחין אעגלים וסייחין לא קשיא דהא דרעיא
 והא דפטומא אווזין ותרנגולין אווזין ותרנגולין נמי לא קשיא דברברי הא בוטריה ושאינו
 עושה ואוכל: תנו רבנן והשבותו לו ראה היאך תשיבנו לו שלא יאכיל עגל לעגלים וסיה לסייחין
 אווא לאווין ותרנגול לתרנגולין: מה יהא בדמים רבי טרפון אומר ישתמש וכו': עד כאן לא פליגי
 אלא

אבן טוען היתה בירושלים כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם וכל
 מי שמוצא אבידה נפנה לשם זה עומד ומכריז וזה עומד ונותן סימנין
 ונוטלה וזו היא ששנינו יצאו וראו אם נמחת אבן הטוען: מתני' אמר
 את האבידה ולא אמר סימניה לא יתן לו יהרמאי אע"פ שאמר סימניה
 לא יתן לו שנאמר ועד דרוש אחיך אותו עד שתדרוש את אחיך אם
 רמאי הוא אם אינו רמאי: גמ' אתמר רב יהודה אמר אבידתא מכריז
 ור"נ אמר גלימא מכריז רב יהודה אמר אבידתא מכריז דאי אמרת גלימא
 מכריז חיישין לרמאי ר"נ אמר גלימא מכריז לרמאי לא חיישין דא"כ
 אין לדבר סוף תנן אמר את האבידה ולא אמר את סימניה ה"ז לא יתן
 לו אי אמרת בשלמא אבידתא מכריז הא קמ"ל אע"ג דאמר גלימא כי
 לא אמר סימנין לא מהדרין ליה אלא אי אמרת גלימא מכריז אמר
 איהו גלימא ואמר איהו גלימא צריכא למימר כי לא אמר סימנין לא
 מהדרין ליה אמר רב ספרא לעולם גלימא מכריז אמר איהו גלימא
 ואמר איהו סימנין ומאי לא אמר את סימניה י"א אמר סימנין מובהקין
 דידה: והרמאי אע"פ שאמר את סימניה ה"ז לא יתן לו: ת"ר בראשונה
 כל מי שאבדה לו אבידה היה נותן סימנין ונוטלה משרבו הרמאין
 והתקיניו שיהו אומרים לו צא והבא עדים דלאו רמאי את וטול כי הא
 דאברה דרב פפא אירכס ליה חמרא ואשכחיה אתא לקמיה דרבה בר
 רב הונא אמר ליה זיל אייתי סהדי דלאו רמאי את וטול אייתי
 סהדי אמר להו דעיתון ביה דרמאי הוא אמרו ליה אין אמר להו אנא
 רמאה אנא אמרו ליה אנן לאו רמאי את קאמרין אמר רבה בר רב
 הונא המסתברא לא מייתי איניש חוכתא לנפשיה: מתני' כ"ל דבר
 שעושה ואוכל יעשה ויאכל ודבר שאין עושה ואוכל ימכר שנאמר
 יהושבותו לו ראה היאך תשיבנו לו מה יהא בדמים ר"מ אומר ישתמש
 בהן לפיכך אם אבדו צריכין באחריות ר"ע אומר לא ישתמש בהן לפיכך
 אם אבדו אין חייב באחריות: גמ' ולעולם אמר רב נחמן י"אמר שמואל
 עד י"ב חדש תניא נמי הכי כ"ל דבר שעושה ואוכל כגון פרה וחמור
 מטפל בהן עד י"ב חדש מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן ועגלים וסייחין
 מטפל בהן שלשה חדשים מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן אווזין ותרנגולין
 מטפל בהם שלשים יום מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן אמר רב נחמן בר יצחק
 תניא נמי הכי ותרנגולת ובהמה גסה מטפל בהן שנים עשר חדש מכאן ואילך שם דמיהן
 ומניחן עגלים וסייחין מטפל בהן ל' יום מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן וכל דבר
 שטיפולו מרובה משכרו מטפל בהן שלשה ימים מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן קשיא עגלים וסייחין
 אעגלים וסייחין אווזין ותרנגולין עגלים וסייחין אעגלים וסייחין לא קשיא דהא דרעיא
 והא דפטומא אווזין ותרנגולין אווזין ותרנגולין נמי לא קשיא דברברי הא בוטריה ושאינו
 עושה ואוכל: תנו רבנן והשבותו לו ראה היאך תשיבנו לו שלא יאכיל עגל לעגלים וסיה לסייחין
 אווא לאווין ותרנגול לתרנגולין: מה יהא בדמים רבי טרפון אומר ישתמש וכו': עד כאן לא פליגי
 אלא

תורה אור השלם

ו ואם לא קרוב אריך
 אריך ולא ידעתי
 ואספתו אל תוך ביתך
 והיה עמך עד קרב
 אחיך אתו ודשבתו לו:
 דברים כב ב

הנהגות הגר"א

[א] רש"י ד"ה רכבי טו.
 ר"ב אצל מרבי"ט לסימן
 וכן ר"י בספר ר"ח:

לעני רש"י

אנטישטיט"א
 אינטרסטיט"א
 להחפזק

מוסף רש"י

ראה היאך תשיבנו לו.
 שפחה זו שפחה, שלא יאכל
 כמכר כדי דמיו ומחמתו
 ממש: זב"ח כב, ב.

רבינו הגאון

רבינו הגאון (הפסק)
 רמאי ופשיטין דלא מייתי
 איניש חוכה לנפשיה
 כדאברה דרב ספא. תלמוד
 ארץ ישראל טעם סימניה
 בהאי בנישתא אול
 לכנישתא אחריתי יהיב
 סימניה וזו רמאי וכן
 בינא כו: מתני' כל
 דבר שעושה ואוכל יעשה
 ואוכל אקומא עד י"ב
 חדש, תניא נמי הכי כל
 דבר שעושה ואוכל כגון
 פרה וחמור מטפל בהן
 כל י"ב חדש מכאן ואילך
 שם דמיהן ומניחן עגלים
 וסייחין אעגלים וסייחין
 מטפל בהן ג' חדשים,
 אחין ותרנגולין נדולין
 מטפל בהן ל' יום, ותניא
 אחריתי תרנגולת כבהמה
 גסה י"ב חדש וכל דבר
 שטיפולו מרובה משכרו ג'
 ימים ושאינו עושה ואוכל
 ימכר שנאמר והשבותו
 לו ראה היאך תשיבנו לו.
 שלא יאכיל עגל לעגלים
 פ"י לא תמכור עגל היום